

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 2 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre 6 frt — kr.
Negyedévre 1 > 50 >
Helyben mázhoz hasonlóan:
Egész évre 8 frt — kr.
Negyedévre 2 frt — kr.
Válszakra postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Negyedévre 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, október 15.

A külügyi helyzet és a képviselő-választások.

Az orosz cár párisi tartózkodása óta alig lehet kétség az iránt, hogy Orosz- és Franciaország között létrejött a véd- s dacz-szövetség: az ölelés, melyben Miklós cár, Faure köztársasági elnököt a búcsúzásnál részesítette, nem volt oly feltűnő, mint azok a diplomáciai tárgyalások, melyeket az orosz uralkodó pár tiszteletére adott ünnepek hátsó terében az orosz és francia diplomaták folytattak. Az említett búcsú-ölelés csak külső jele lehet a tárgyalások eredményének, mely hogy csakugyan az orosz-francia barátság látópontjáról kedvező volt, azt némi elszontyolódással bevallják a berlini beavatott hírlapok is.

A külügyi helyzetnek oly módosulását jelenti ez a körülmény, melyet a képviselő-választások mostani zajos mozgalmi között sem szabad szem elől tévesztünk; sőt inkább éppen a választások adják a legalkalmasabb módját annak, hogy az ország ne csak az annyiszor megvedlett liberálistussal foglalkozzék, hanem a nemzetnek külügyi helyzete s külpolitikai érdekei felől is felvilágosítást nyerjen a kormánytól, illetőleg az ország maga is nyilatkozzék felőle, amennyiben ezt a 67-diki alaptörvény erre vonatkozó megállapodásai istápolják.

Talán nagyobb fontossággal bír ez a kérdés még a kvóta-ügynél is, pedig ennek

főlemelése az összes adófizetők zsebeit nagyon közelről érdekl.

Mint nekünk ugyanis bécsi jól értesült részről jelentik az orosz-francia *entente* (egyezség; a szerződés szót még mindig gondosan kerülnek) terhes anyagi kötelezettségeket ró a hármasszövetség tagjaira, ezek között természetesen Magyarországra és Ausztriára. A hármasszövetség egyik pontja értelmében a szövetséges társak kötelesek haderejüket bizonyos százalék arányában emelni, mihelyt Európában oly alakulások fordulnak elő, melyek a hármasszövetség valamely tagjára veszedelmesek lehetnének.

Mint hogy a német császár az orosz-francia egyezségben ilyen veszélyt lát s erről két szövetséges társát értesítette: nyilvánvaló dolog, hogy az érvényben lévő szerződés értelmében az osztrák-magyar monarchia is köteles lesz haderejét megfelelően emelni, vagyis polgárainak vérs pénz-adóját az eddiginél még nagyobb mértékben igénybe venni a hadsereg gyarapítása és a hadügyi kiadások emelése következtében.

Ez világos. Mégis elvárjuk, hogy a kormány erre nézve is nyilatkozzék.

Azonban egyébről is van szó, mint ugyancsak bécsi forrásunk révén értesülünk,

Goluchovsky Agenor gróf, közös külügyminiszter ismeretes delegacionális beszéde óta, melyben szigorú, de igazságos kritikát gyakorolt a portával szemben, a helyzet a Keleten mind súlyosabbá vált, a keresztények üldöztetése nem ismer határt. A külügyminiszter már akkor indi-

tott diplomáciai akciót az európai nagyhatalmaknál a porta megrendszabályozására. Ezt az akciót eleinte nem fogadták nagyon kedvezően a különböző kormányoknál; a törökországi borzalmas események és egyes államok, különösen Angliának hódítási vágyai most már nem elégednek meg az osztrák-magyar külügyi kormány által javasolt diplomáciai rendszabályokkal, melyek elől a porta majd mindig kitér, hanem európai flotta-demonstrációt határoztak el a szultán megpuhítására; sőt azt is suttoják, hogy Ausztria-Magyarország mandatumot vállalt volna esetleg Boszniából a száraz földön Szaloniki felé való előnyomulással támogatni a tengeri blokádot. A viszonyok alakulásától fog függni, mennyiben és mily mértékben fog ez szükségessé válni; de annyi bizonyos, hogy a monarchia hadügyi kormányának minden eshetőségre készen kell állania, a mi természetesen a megszavazott hadügyi büdzsé keretében nem található fedezetét, miért ezek a rendkívüli előkészületek még nagyobb vérs pénzadót fognak igényelni, mint a hármasszövetség szerződéséből folyó, főnebb említett kötelezettség teljesítése.

Nemde, ez is világos. Annál inkább megkövetelheti tehát az ország, hogy a kormány ebben az ügyben még a választások előtt nyilatkozzék, már csak a végből, hogy a nemzet is kifejezhesse kívánását.

Mert elvégre is itt nemcsak tetemes új kiadásokról van szó, hanem esetleg oly hadi vállalkozásról milyen annak idején Bosznia s Herzegovina megszállása volt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Házay boldog.

Irtá: MARINO.

Mi is a szépség? Külső máz csak, mely alatt a leggonoszabb daemóni szív rejtőzhet. S jaj annak a férfinak, ki ilyen nőnek lesz rabja! Mert, nem hiába mondják, hogy a női szívek a földön létező legmesterkétebb rébusok egyike. Sőt nem is földi mindenik, sok nő ördögi örületében annyira megy, hogy ámbár tudja, hogy örök kin, s tulvilági kárhozát, a mit elkövet, még ez sem téríti el őt kitűzött utjából. . . . Vagy voltak, sőt napjainkban is vannak oly elragadó jelenségek, kik a földi jóletről, annak minden pompájáról lemondtak, kolostorba vonultak s csak szíve jegyesének, Krisztusnak éltek, s élnek most is. De hagyjuk ezt a nem a mi tollunkra való fejtegetést. Házay Andorné sem egyik, sem másik nem volt. Se ördög, se angyal. De mégis: angyal volt, földi angyal, örző, védő angyala először férjének, később — gyerekeinek.

Róza a háziasszonyok mintaképe volt. Vallásos, művelt uri családból származott. A kolostorra, melyben növekedett, az ő irtalmas nővéreire mindig büszke volt. Az ő idejében annak a zárdának nem is volt hozzá hasonló növendéke. S ha környezete bámulatát magára vonta lelke fenköltése, szíve nemessége, — az idegen előtt sem maradt minden benyomás nél-

kül. S az szépségében, arca szépségében rejlett. Elragadó volt Róza már az első tekintetre.

Ki csak futólag látta is őt, csak szabályos, csinos teste külső korvonalait, s hófehér arca fenségét és méltóságát, már az el volt bájolva. De hátha az illető szemtől-szembe láthatta őt, gyönyörködhetett kéknefeletts, beszédes szemében, s hallhatta azt az égies, tulvilági, csengő hangját? . . .

Házay törvényszéki bíró így pillantá meg a már tanulmányait befejezett Rózákat egy nyílt kocsiában. A fiatal, tehetséges, s férfias kinézésű bíró eddig még azokat sem állhatta ki, kik szerelemről beszéltek. Nem is ismerte azt az érzelmet, mely hirtelen szívébe lopódzott, s annak nyugodt bensejét egyszerre, mintha izzó lávatömeggel öntötte volna el, és onnan lefutott agyvelejéig, ahhoz a nyugodt állományhoz, mely eddig eszméért harcolt, de soha sem hevült. S most, mintha az is kohóban lett volna.

Szerencsére a Róza kocsija csak lassan haladt előre, s ő kimért távolságban követgette.

Neki először is lakhelyét kelle megismernie. Egy kevély miniszteri tanácsos palotájában tünt el a légies alak.

Ez, szó a mi szó, Házay eddig ismeretlen hevét, s képes érzését majdnem lelohasztá. Fürdő miniszteri tanácsosról főképpen páratlan gőgjéről eddig is oly sokat hallott, hogy borsódzott a háta attól a gondolatától is, hogy ő, ha szívhölgyéhez akar jutni, borzasztó sok akadályllyal kell megküzdenie. A mesebeli ördögi

tettek jutottak eszébe, s egyszersmind az a szelid királyleány, ki nem törődött atyja ropant kevélységével, egyetlen gyereke volt az egy királynak, s utóljára is neki fog engedni. S így lett Jancsié, az egyszerű pásztor fiúé az a királyleány . . .

— Mit? riad fel hirtelen melázásból Házay, — hát én a miniszteri tanácsoshoz viszonyítva csak libapásztor számba mennék? . . . Hisz alig vagyok 30 éves, s máris törvényszék. bíró vagyok! Nincs előttem apósom . . . De néne szól — majdnem elnémúlva, mit is ejté ki: apósom. — Lelkemre, ha meghallaná, tán ez a szó maga halálos ellenséggé tenné őt. De miért ne lehetnék én is egyszer csak miniszteri tanácsos? . . . Hisz az nem ritkaság, főképpen napjainkban . . .

S ugy el-elmonologizált egymagában, hogy észre sem vette, hogy az Andrassy-uton teljesen végig haladt, s a kiállítás főbejárata is szemébe ötlött. Lóvonatra kellett ülnie, s úgy hajtani vissza rendes vendéglőjébe, mert már délutáni egy óra volt. Asztaltársa, egy szintén nőtlen, agglégény bírókollegája már türelmetlenül várta.

— Ugyan hol bolyongtál oly soká Andor?

— Hagyjad bátyám, ne is kérdjed — felel egykedvűségre akarva szert tenni, de nyílt arczán valami, eddig ismeretlen bú tükröződött vissza.

Az öreg kolléga figyelmesen vette szemügyre, s nem szólt egyideig semmitsem.

Utóbb mégis csak megtörte a rémes csendet, mely a kisoldalszobájukat olyan hideggé,

Addig is, míg a kormány nyilatkozik sőt szemben azzal az eshetőséggel, hogy a Bánffy kormány hallgatása által fog tündökölni: a választók hazafias kötele-sége lesz a jelöltek meg a kvóta-emelés s egyéb fenyegető bajok ügyében vala-mint kül politikai helyzet s annak kö-vetelményei felől félreérthetetlen nyilat-kozatra szorítani.

Választási mozgalmak.

48-as képviselőjelölt Nagyváradon.

— Dr. Vári Szabó Béla jelölése. —

A nagyváradai szabadelvű párt vasárnap-i értekezletén nagyon megörvendett, hogy Hlatky Endre kortes beszédében kijelentette, miszerint Nagyváradon »előreláthatólag« nem lesz ellen-jelöltje Tisza Kálmánnak s megérik azt az örömet, hogy egyhangú megválasztással hódol-hatnak viszonzásul »a z o n s o k j ó é r t e«, a melyben a Debreczenben megbukott pártfőfiu szülővárosát: Nagyváradot hosszú évtizedeken keresztül részesítette.

Az előrelátás nem ütött be, hanem nagyon is rövidlátásnak bizonyult éppen akkor, mikor a sza-badelvűpárt küldöttsége Budapesten Tisza Kálmánt biztatta, hogy nem lesz ellenjelöltje Nagy-váradon, kikiáltották az ellenjelöltet; és a mikor Hlatky Endre a székes fővárosban a Tisza Kálmán, az ismeretes »jókedvű adakozó« jó-voltából az egész küldöttséggel egyetemben fo-gyasztotta a mameluk-pezsgett Nagyvárad város örökös egyetlen liberális képviselőjelöltje egész-ségére, akkor beütött a krach a nagyváradai szabadelvű táborba és fölhangzott itt városunk-ban az »éljen« a függetlenségi jelölt tiszteletére.

Ez rossz ómen. Mert ha ez a jelölt nem is igen számíthat győzelemre, de előkészítheti, amint elő is fogja készíteni, az ellenzék győ-zelmét városunkban.

A nagyváradai 43-as függetlenségi párt vá-lasztmánya ugyanis tegnap este értekezletet tartott a 48-as kör helyiségében, dr. V á r y Szabó Béla elnöklété alatt.

Jelen voltak: Szokoly Tamás, Kunyhóssy János, Paksy Gusztáv, Daday József, Stern Her-mann, Beczkay Lajos, Fekete László, Weisz Károly, Serényi Gusztáv, Gábor János, Nagy Lajos, Hann László, Borsos József, Gulyás Gyula, Vonce Zsigmond, Mészáros József, Mokry Ist-ván, Zsirkay Károly, Schwartz Izidor, Milibák József, Papp Lajos.

Elnök megnyitja után előadta, hogy az értekezlet tárgya az e hónapban lefolyó képv-i-selőválasztásokra nézve teendő intézkedések.

S z o k o l y Tamás okvetlen szükségesnek tartja, hogy a nagyváradai 48-as párt állítson jelöltet T i s z a Kálmánnal szemben s tegyen meg mindent arra nézve, hogy az összes 48-as érzelmi választók leadják szavazataikat.

S z o k o l y Tamás véleményét pártolták Weisz Károly, Stern Hermann, Serényi Gusztáv és Fekete László, míg Kunyhóssy János a mellett érvelt, hogy ne állítson jelöltet a párt.

A többség kimondotta, hogy jelöltet állít az október 28-iki választás alkalmával Tisza Kálmánnal szemben.

S z o k o l y Tamás jelöltül Barabás Bélát ajánlotta, de K u n y h ó s s y ellenindít-ványára kimondották, hogy dr. V á r i Szabó Bélát lépteti fel a párt jelöltül, a k i a j e l ö l t s é g e t h a j l a n d ó e l f o g a d n i.

Vasárnap, október hó 18-án délelőtt 11 órára közgyűlésre hívja össze a választmány a választó-polgárokat.

A megyei kerületek készülődése.

Fogy a választási zászló és a kokárda Bi-harmegye választó-kerületeiben, egyre kéri a főkortések a lobogókat a megyei szabadelvűpárt központi vezetőségétől; ezzel is akarják emelni a nagyon is szintelen hangulatot és gyenge lel-kesedést.

Hangzik a kortesnóta szerte a megyében. A jelölések ugyan még nem történtek meg min-denütt s a pártelnökök most hívják össze a pártjukhoz tartozó választókat a jelölések végett.

A n a g y s z a l o n t a i szabadelvű párt mai érte-kezletén Lovassy Andort jelölik, aki október 18-án tartja meg programbeszédét. A függet-lenségi párt kiválóbb emberei azon fáradoznak, hogy elsimítsa a függetlenségi 48-as pártban felszínre került szakadást, a mely szerint a párt egy töredéke ifj. B a l o g h Lászlóval szemben B a j ó Gyulát akarja felléptetni.

U g r á n a Kossuth-párti S z a t m á r i Mór ellenjelöltjéül ma jelöli ki a szabadelvű párt T i s z a Istvánt. Daczára a már is megindított kormányparti hivatalos akciónak, kilátása van Szatmárinak a győzelemre. B ö l ö n y i József visszalépése a szabadelvűeket reménytelen ke-cesgeti ugyan.

B i h a r o n is ma lesz a szabadelvűek érte-kezlete s T i s z a Lászlót jelölik. Hir szerint a 48-asok jelöltje: R i g ó Ferencz hajlandó volna Hosszupályiban fellépni s ez esetben Tisza László megválasztása valószínűbb lenne.

M a g y a r - C s é k é n a K o r d a Andor pártja

ma, csütörtökön tart értekezletet, a hivatalos szabadelvű párt pedig vasárnap tartja értekez-letét. A G o l d i s János megválasztása ellen megindult mozgalom mindjobban terjed az in-telligensebb elemek körében is.

T e n k é n a szabadelvű párt ffj. B l a s k o v i t s Sándort jelölte, de vele szemben a 48-asok is állítanak jelöltet, B a l o g h Tiha-mér birtokost. A szabadelvű pártnak biztosabb kilátása van a sikere.

É l e s d e n vasárnap kiáltják ki jelöltül T e l e g d i Józsefet. Ellenjelöltje aligha lesz, leg-alább ellenzéki mozgalomnak még hire sincs.

A b e r e t t y ő - u j f a l u i kerületben legelőnkebb a választási készülődés mindkét párton. L e s z k a y István 48-as függetlenségét min-denfelé ovációkkal fogadják s már is biztosra vehető, hogy einyeri Csanády Sándor örökét. S z u n y o g h Szabolcs mellett nagy erőfeszí-téseket tesz a szabadelvű párt, hogy jelöltje köré csoportosítsa a választók zömét, de e törekvése hajótörést szenved a választók el-vhűségén.

B á r á n d o n a függetlenségi és 48-as párt S z a b ó József ev. ref. lelkész jelölte gr. K o r n i s s Károly szabadelvű pártival szem-ben. Szabó József a napokban tartja meg pro-grambeszédét.

H o s s z u p á l y i b a n tegnapelőtt jelölték az ellenzék részéről M a r j a y Péter Kossuth-pártit, aki kész a jelöltséget elfogadni.

E r d ő d r ő l írják lapunknak okt. 12-ről: D. e. 10 órakor gróf Károlyi István fényes bandé-riumtól megelőzve s követve 50-et meghaladó kocsisokkal, mutatta be s ajánlotta Szemere Miklós kamarás urat a krassói választó-kerület pártönkivüli képviselőjéül. A választó-kerületből ez alkalomra igen számosan megjelentek, min-den község k é p v i s e l v e volt lelkészeikkel együtt, ez utóbbiak száma 40 körül volt. A programbeszéd megtartása után fényes ebéd volt. 500-nál többen lettek megvendégelve s a lelkes felkészöntőkben nem volt hiány. Szuhá-nyi Ferencz szabadelvű képviselő újból fellépett s daczára a meghirdetett 10 frt egyes szava-zati díjnak — aligha fog győzni.

O r c z i f a l v á r o l október 14-ről jelentik, hogy Blaskovits Ferencz néppárti jelölt, közszeret-etben álló fiatal lelkipásztor, ki Ambrózy Béla kormánypártival szemben lépett fel, — nagy többségre számíthat. A kerületben nagy meg-botránkozást keltett, hogy a kormányparti je-lölt mindenféle gyalázó szavakkal korteskedik Blaskovits ellen, ki egyszerűen azzal hódít min-denfelé, hogy felhívja a választók figyelmét arra, hogy Szűz Mária országának asszonyai veszély-ben forognak és a vallástalanság egyre terjed.

mogorvává tette, mint a milyen az a barát-ságtalan nyirkos őszi idő szokott lenni.

Egy-két perczig nézte az öreg Bodross ifju kollégáját, ki eddig a legkisebb ügye-bajától is fiú bizalommal értesíté őt.

Házay is észrevette öreg barátja kutató tekintetét, s szó nélkül lesüté szemeit.

— Mi a bajod, Andorkám? törí meg végre a csendet Bodross.

— Nekem, bátyám? szól Házay kissé el-pirulva. Nekem valami bajom volna? Hát ugy nézek én ki, Bodross bácsi? . .

— Ugy hát! Azért hamar kivele, mondd csak, mi nyomja szived. Hamar ha mondom; sürgeti sebesen az ő jószágos hangján.

— Ha megis meg kell lennie, ám legyen. Eltaláltad bátyám, szivem nyomja valami.

— Ahá, itt van né! A multkor is kicsu-folkodott azzal a szegény szerelmes irnokkal? No most hiszed-e, hogy van szerelem is, mely-nek székhelye a sziv?

— Fájdalom, nemcsak hiszem, hanem már ismerem is.

S itt egy nagyot sóhajtott, szánalmas arc-zal fejét előre-hátra lógatta, némán maga elé révedezve.

— S ki lenne az a fejrénep? kérdi bizal-mas egyszerűséggel Bodross.

— Nem bánom bátyám, használd a fe-jérénep kifejezést az egész nővilággal szemben, csak a tündéri szépségű imádot angyalomat ue illesd ily lealázó névvel . . .

— Andorkám, mi akar ez lenni: rendre

utasítás? Jól állunk. Ha velem szemben is ily határozottan lépsz föl, — akkor hiszem, hogy szerelmes vagy. S mondjad csak, mióta érzed ezt az édes mérget szivedben?

— Mint bátyámnak is feltűnt, a hivatalból másfél órával korábban mentem el, azután czéltalanul kezdek sétálni, midőn egyszer csak sujtásos inast pillantok meg elegáns kocsi bak-ján. Én véletlenül a nyílt kocsiba pillantok, s egy leirhatatlan szépségű hölgyet látok abban egyedül. Ekkor beszédes, elragadó két szemét megpillantva, ismeretlen érzés zsi bongta át ide-gemmel, s az, mintha mind megannyi villany-ütésként a szivembe pontosult volna össze kezdett féktelenül dobogni, úgy, hogy azt hit-tem, nem bánom, ha azonnal meg is halok, s s az a kocsi keresztül is megy rajtam. Hátha észre vesz az a hölgy, s egy szánó pillantást vet reám? . . .

No, már az igaz, te alig pár óra alatt teljesen megváltoztál. Te egészen ömlengésbe csapsz át. Mondd csak, megtudtad szívhölgyed nevét?

— Tisztes távolból követtem a kocsit, foly-tatá tovább Házay, mely szerencsémre, csak lassan haladt előre a nagy tolongásban.

Mit képzelsz bátyám, hol állott meg a kocsi? . .

— Éppen zst kérdém tőled! . .

— Füredy miniszteri tanácsos palotája előtt . . .

S ezzel Házay, mint valami halálra ítelt, megadással, bus arczczal néz maga elé.

— Füredy, Füredy? . . Te, én erről az emberről eleget hallottam ugyan, de . . várj no! Öreg fej, ne hagy cserben! . No igen, most jut eszembe. Füredy a szegény iparosnak fia, a gymnaziumban osztálytársam volt. Nem tudom, hogy most megismerne-e? . . Hallottam, hogy mióta oly sokra vitte Isten a dolgát, ki-ksikét kevély is lett.

— Éppen ez aggaszt engem is; szól közbe Házay. — Nem tudom, hogy egy törvényszéki bíró elég jó parthi-e egyetlen leányának?

— Hát komolyan azt akarod, hogy az az ismeretlen hölgy, legalább előtted az, nőd le-gyen? Ki tudja a szép külső alatt mi is rej-lik? . .

— Már én, bátyám, szentül meg vagyok győződve, hogy annak a hölgynek testi szépsé-génél csak lelke lehet fenségesebb.

— Akkor, ne busulj, Andorkám, ha kívá-nod, még ma megteszszük a lépéseket. Inkább elnökünket is felszólítjuk, ki rokonságban áll a Füredy családdal, s különösen a családfőnek meghitt barátja . . .

Nem szól semmitsem az elérzékenyült Há-zay, csak öreg barátja hideg kezét szorongatta s hálás tekintettel nézve társa részvevő arczát. Szombat este Füredyéknel zártkörű estély volt.

A még csak néhány nap óta véglegesen hazaérkezett Füredy Róza tiszteletére rendez-ték azt.

A 18 éves, bájos leány ekkor lépett csak fel nyilvánosan, azaz, most sem nyilvánosan,

A szabadkőművesség Magyarországon.

A szabadkőművesség szervezetéről Magyarországon a következő hiteles adatokat közölhetjük az 1896—7-diki esztendőről:

A magyarországi szimbolikus nagypáholy Budapesten (VII. kerület, Podmaniczky-utca 43. sz.), amely a johannita-nagypáholy és a magyarországi Nagy-Oriensnek 1886. évi márcz. 21-én történt egyesüléséből alakult, most 40 páholyal és 2781 . testvérrel bír.

Tiszteletbeli nagymesterek: Berecz Antal, a bpesti felső-leányiskola igazgatója, amíg fiait börtönbe nem csukták, most be van osztva a közoktatásügyi miniszteriumba; — továbbá Johannovics György nyug. államtitkár, akadémiai tag; Rakovszky István, a legfőbb számszék elnöke; Pulszky Ferencz, nyug. nemzeti muzeumi igazgató és Szontagh Ábrahám dr., egészségügyi tanácsos.

Nagymesterek: Berecz Antal (apostata pap); — megbízott vagy helyettes nagymester Neuschloss Marczel, nagyiparos; — a nagypáholy titkárja s irodafőnöke Gelléri Mór, hírlapíró és az orsz. iparegyesület főtitkárja, a kiállítás titkárja lakik a szabadkőművesek házában, Podmaniczky-utca 43.)

A külföldi nagypáholyok képviselőiről a magyarországi nagypáholytól a következőket olvassuk:

A berlini nagypáholyok képviselői: Pulszky Ferencz, Lichtenstein F. L. szerkesztő, Neuschloss Marczel, Schermann Adolf dr. bpesti h. főorvos, Berecz Antal.

A bayrenthi (német) nagypáholyé: Szontagh Ábrahám.

A szászországié: Mandello Károly a »P. Lloyd« dolgozó társa.

Az angolé: Jovanovics György.

A luxemburgié: Fekete Ignác dr.

A dánországié: Rieger György, a Victoria-gőzmalom igazgatója.

A franciaországié: Mailáth Béla muzeumi őr.

A belgacé: Neuda M. bécsi ügyvéd, és Rakovszky István.

Az olaszé: Lukács Gyula, Kossuth-párti orsz. képviselő.

A portugálé; id. Stielly Gyula.

A brazíliaié: Freund D., az osztrák »Phoenix« bizt. társ. titkára.

A skótországié: Bossányi Iván dr. ügyvéd. Az irországié: Malczovich László, belügyminiszteri hivatalnok.

A hollandié: Mertey Benedek, keresk.

A svédé: hiányzik.

A görögországié: Mezey Mór, ügyvéd, orsz. képviselő.

Az amerikai nagypáholyoké: Häntler Lipót kereskedő, A ter Mór, Titl István irodaigazgató, Pair E., Fränkel Elek bécsi ügyvéd, Kunz Ferencz nagykereskedő, Zifferer Donát bécsi becsüs, Almásy Endre főerdész.

Afrikaie: Csáky Géza, nyugalmazott postafőnök.

Délamerikaié: Uhl Ede bécsi ügyvéd.

Ausztráliaié: Merényi József.

A magyarországi szimbolikus nagypáholy alatt a következő magyarországi (köztük az Ausztriában eltöltött és Pozsonyban s Lajtha-Ujfaluban dolgozó) páholyok munkálnak:

Arad »Összetartás.« Alapított 1888 június 28-án. A tagok száma 77. Gyűléseit tartja minden hónap első és negyedik csütörtökén. Páholymester Abraty Lajos kereskedelmi iskolai igazgató, h. mester Zimah István.

Budapest I. »Korvin Mátyás« 1869 május 23 tagok, száma 64, üléseit tartja minden szerdán. Mester: Dr. Bosányi Iván ügyvéd, h. mester Scherer István.

II. »Humboldt« 1869. decz. 5. Tagok: 53. Szerdán. Mester: Dr. Rácz Károly ügyvéd, h. mester: Ponger Fülöp, államvasuti főfelügyelő.

III. »Régi hívek« 1870 nov. 17. Tagok: 51. Csütörtök. Mester: Neuschloss Ödön gyáros, h. mester Czükler Adolf igazgató.

IV. »Haladás« 1871. márcz. 24. Tagok: 98. Szombat. Mester: Guttmann Károly iparos, h. mester Friedländer Jenő igazgató.

V. »Hungaria« 1872. márcz. 9. Tagok: 35. Péntek. Mester: Dr. Mentik Ferencz műszaki tanácsos, h. mester: Dr. Steiner Lajos és Suhajda István.

VI. »Könyves Kálmán« 1872. márcz. 24. Tagok 207. Kedd. Mester: Dr. Mezey Mór ügyvéd és képviselő, h. mester Dr. Koltay Virgil (apostata pap) gymnasiumi tanár és Fränkel Sándor dr. ügyvéd.

VII. »Eötvös« 1877. január 5. Tagok: 59. Csütörtök. Mester: Feleky Hugó dr. orvos, h. mester Vesztróczy István, kerületi elöljáró.

VIII. »Deák Ferencz« 1885. okt. 15. Tagok: 73. Szombat. Mester: Szacska István tanár, h. mester Schreier Jakab dr. ügyvéd.

IX. »Comenius« 1888. május 16. Tag: 61. Mester: Schwarcz Sándor mérnök, h. mest. Füksz Mór és Harthmann Sándor.

X. »Demokracia« 1889. okt. 17. Tag: 169. Hétfő. Mester: Dr. Katona Béla h. államügyész, h. mester Garai Benedek dr. ügyvéd és Concha Károly »Athenaeum« nyomda igazg.

XI. »Reform« 1892. april 24. Tag: 44. Mester: Merényi József keresk., h. mester Zgalitzer Gyula dr. ügyvéd.

XII. »Minerva« 1894. febr. 20. Tag: 27. Áester: Friedmann Mór keresk., h. mest. Grósz Sándor dr. fogorvos.

Ezen 12 páholy, a nagypáholy helyiségében dolgozik, Podmaniczky-utca 43. sz.

XIII. »Galilei« 1871. decz. 12. II. ker. fő-ut 8. Tag: 145. Kedd. Mester: Dr. Serman Adolf h. főorvos, h. mester: Demedicó Ágost gyáros.

Brassó. »A három oszlophoz« (Zu den drei Säulen.) 1877. szept. 3. Tag: 33. 2. és 4. hétfőn. Mester Guzbeth Ede dr. orvos, h. mester Eder János. — »Pannónia« 1889 decz. 28. tag 27. szombat. Mester: Buday Gábor törvényszék bíró, h. mester, Koós Ferencz dr. tanfelügyelő.

Besztercebánya. »Felvidék« 1878. szept. 4. Tag: 30. 1 és 3. szerda. Mester: Göllner Frigyes gyógyszerész, h. mest.: Hoznek János, államügyész.

Debreczen. »Haladás.« Alapított 1875. szept. 12. Czeglédi utca 2563. Tag. 56. Szombat. Mester: Boczkó Sámuel főkapitány, h. mester: Khenery Gyula dr. orvos.

Késmárk. »Testvér-egylet a kárpátok lábánál,« a budapesti »demokrácia«-nak alárendelve. Tag: 9.

Kolozsvár. »Unió« 1886. nov. 14. Tag: 104. Szombat. Mester: Failtsch Artur báró, erdőigazgató, h. mester: Dr. Vörös Sándor, gazd. isk. igazg.

Lajta-Ujfal. (Bécsiek páholya) »Humanitás« 1872. febr. 28. Tag: 235. Szerda. Mester: Günthür Ottó gyárigazgató, h. mester: Warmholz Hugó, vasuti hivatalnok és Ádám Henrik.

Nagy-Kanizsa »Munkához« 1889. okt. 16. Tag 30. 1. és 3. vasárnap. Mester: Szommer Náthán postafőnök, h. mester Rotsild Jakab dr.

Nagyvárad »László király.« Alapított: 1875. október 29. Tagok száma 24. Munkanap első és harmadik csütörtök. Mester: Berkovits Ferencz ügyvéd, h. mester: dr. Adler Ignác kereskedelmi tanácsos.

Pozsony I. »Hallgatás« 1872. február 24. Tag 57. Péntek. Mester: Kováts György dr., városi orvos, h. mester: Tauscher Béla főorvos, Frigyes főherceg udvari orvosa és Mihály t. e. ker. kamarai elnök.

— Mennyire a viszonyokat ismerem, mondhatom bátran, hogy semmi sincs.

S erre, mintha egy malomkő nyomástól szabadult volna meg a Házay keble, nagyot fohászott.

Épen a Bodros és Házay vendéglője elé érkeztek, s ott a bírák hirtelen kiszálltak.

Az ebéd alatt csupán csak tervezgettek ott ketten.

— Róza, kivel tánczolod a második négyest? — kérdi az estélyen a miniszteri tanácsos tánctermében a ház tündérétől egyik barátja.

— Valami Házay nevű fiatal törvényszéki bíróval.

— Ugyan mikor ismerkedtél meg vele? ..

— Alig egy fél órája, maga apuska mutatott be neki, mondva, hogy legyek hozzá nyájas. Nem fog nehezemre esni: csinos egy ember. Olyan merengő szép fekete szemei vannak ...

— Tán megtetszett? ... Hanem legalább vis-à-vis-d leszek. S azzal elvegyültek a sétálók között.

Ezalatt Füredy és Bodross a buffetben bizalmasan beszélgettek.

Az estély után gyakrabban látogatott Házay bíró a tanácsosokhoz, s néhány hónap múlva az a hír kezdett terjedni, hogy Házay Andor és Füredy Róza jegyesek.

Rá egy év múlva egybe is keltek.

hanem ez az estély volt bevezetése a majd farsangon kínálózó tánc multságoknak.

Szombaton délben a Füredy-palota előtt három úri ember szállt ki egy kocsiból. Kettő közülük már ismerősünk: Házay és Bodross a harmadik ezüst szálakkal hajában, megnyerő önérzetes arc kifejezéssel: a törvényszéki elnökük.

Csakhamar az otthon lévő házi urnak bejelenti a sujtásos inas a három látogatót. S azonnal az elegáns szalonba be is vezetik mindhármat.

A három látogató leül a kényelmes karosszékekbe, s csak úgy bámulják azt a fényt és pompát, mely a szalon legutolsó tárgyán is látható. Nem kellett soká várni a háziurra, mert egyszerre halkán megnyílik az üveges oldalajtó, s azon alig hallható léptekkel megjelenik a miniszteri tanácsos.

A vendégek a házi ur felé közelednek, a törvényszéki elnök kezét fogva rokonával, bemutatja Bodross, s aztán Házayt.

A kissé kopaszodó, de megnyerő kinézésű középtermetű házi ur a Bodross szó említésénél homlokára üt, s hirtelen fölkiált:

— Nem te vagy Gyurim — s azzal a különben kimért tartású Füredy minden teketória nélkül már rég látott barátja keblére omlik.

— Tudtam, hogy az az egyeneslelkű Lajos barátom nem változhatott meg; szolt azután Bodross.

— De, te jó rokon, nem restelled, — fordul Füredy az elnökhöz — gyakran elláto-

gatsz házunkhoz, s nem hogy elhoztad volna néhányszor kebelbarátomat, hanem még mindedig egy kukkot sem szóltál felőle.

S hogy a harmadik vendégét ne sértse meg a házi úr azzal, hogy még szót sem váltott vele, mondja:

— Örvendek, Házay úr az ismerettségnek. Ha jól hallám, törvényszéki bírónak mutatták be. Alig hittem füleimnek, hisz egész ifju, s már oly tekintélyes, szép állás birtokában van.

— Figyelmedbe ajánlom Lajos — szól közbe Bodross; mert hátha később még meg is gyűlik vele a bajod.

— Nem értem czélzásodat, barátom, e boldog viszontlátás pillanatábn nem is akarom kutatni. — Éppen jókor jöttek, ma családi táncmultság lesz nálunk, melyre mindhármat ezzennel ünnepélyesen mdghivom. Hét-nyolcz óra között elvárom.

Vagy negyedóráig elbeszélgettek; végül mindhármutnak melegen megszorítva a kezét, a szalon ajtajáig kikísérte őket.

— Ne búsulj, Andorkám; szól a kocsiban a vele szemben ülő Házayhoz Bodross; — ugy vedd, mintha már is jegyesed volna az a leány. Mert, mint hallám, nemrég tért haza a zárdából, s még nem hiszem, hogy valakinek el volna jegyezve. Ugy-e elnök úr? Ön többször megfordul a tanácsos ur házában, s főképpen nejevel, a tanácsosnéval, mint rokonával többször szokott a családi ügyekről is beszélgetni, ugyan mondja kérem nincs valami határozat Rózáról?

*II. »Sokrates« 1874. szept. 6. Tag: 80. Csütörtök. Mester: Kohn Zsigmond dr. ügyvéd (Bécs), h. mester Theyer János.

III. »Zukunft« (Jövő) 1875. június 4. Tag: 96. Hétfő. Mester: Zifferer Donáth építész, h. mester: Grünfeld Emánuel gyáros és Neuda Miksa ügyvéd.

IV. »Eintracht« (Egyetértés) 1875. július 24. Tag: 54. Hétfő. Mester: Luzattó Lipót nagykereskedő, h. mester: Melzer Vilmos gyáros és Gradinger Mátyás becüs.

V. »Schiller« 1875. szept. 24. Tag: 63. Kedd. Mester: Engel Jakab dr. ügyvéd, h. mester: Siller Mark kereskedő és Moller József.

VI. »Freundschaft« (Barátság) 1877. január 28. Tag: 66. Hétfő. Mester: Vinter Géza dr. ügyvéd, h. mester: Staubel Béla dr. orvos.

VII. »Treue« (Hűség) 1888. okt. 21. Tag: 57. Péntek. Mester: Lövy Gyula hirlapíró, h. mester Schafmesser Herman ügyvéd.

VIII. »Goethe« 1892. ápril 12. Tag: 28. Kedd. Mester: Rozenbaum Gusztáv, h. mester: Eibensitz Emil dr. ügyvéd.

Sopron. »Testvérsüléshez« (Zur gerbrüderung) 1869. május 30. Tag: 51. Péntek. Mester: Poszty Gusztáv luth. gym. igazg., h. mester: Konyja József dr. ügyvéd.

Szeged. »Árpád, a testvérséghez« Alapítattott 1870. május 29. Tagok száma: 94. Szombat. Mester: Pálffy Győző, városi tanácsos, h. mester: Csányi János hivatalnok.

Szepe-Szent-György. »Siculia« (Szekelyország) 1892-ben. Tag: 23. Dolgozik 1. és 3. hétfőn. Mester: Székely György, nagybirtokos.

Szolnok. »Alföld« Alapítattott (?) Tag: 37. Munkál minden hónap 1. és 3. szombatján. Mester: Nagy Ödön, főmérnök, h. mester: Weiner Salamon dr. és Szontágh Jenő.

Ujpest. »Világosság« 1888. decz. 22. Tag: 31. Csütörtökön. Mester: Kiss Elek dr. ügyvéd, h. mester: Vuskits József.

Zágráb, (Horvátország) »Hrvatska Vila« (Horvát tündér) Alapítattott 1892. ápril 30-án, 15 taggal. Gyüleseit tartja minden hónap 1. és 3-ik hétfőjén. Páholymester: Bruzina Spiridion egyetemi tanár, h. mester Balascó Iván.

Zimony. »Stella Orientalis« (Kelet csillaga) 1890. jan. 19. Tag: 40. Minden 2. és 4. vasárnap. Mester: Neumann Izidor belgrádi keresk., h. mester: Rádivojevics-Vacic Jován ügyvéd.

* A következő páholyokat mind bécsiek tartják fent.

Gazdasági helyzetünk.

Röviden tekintsük közelebről, milyen anyagi sorsra jutott a gazda, az iparos, a fogyasztó a liberális uralom alatt,

Azelőtt nemcsak nálunk, de a többi európai országokban is a szabadkereskedés elvét vallották. Ezért aztán, pl. a nagy német birodalomba is vámmentesen lehetett bevinnünk lisztünket, általában nyersterményeinket s élő állatainkat. A buzánknak, boránknak s egyéb gazdasági termékeinknek tehát meg volt a piacunk s az áruk úgy, hogy tudtuk miből fizetni a nagy adót.

1878. év óta azonban a legtöbb ország a védvám-rendszerre lépett át és forgalmi cikkeket jelentékeny beviteli vámkok védelme alá helyezte. Itt kezdődik a mi szegénységünk.

Ausztria iparos ország, Magyarország pedig kezdő iparral bíró nyerstermelő állam.

Minélfogva nekünk olyan kereskedelmi szerződésekre lenne szükségünk, melyek gyenge iparunkat az erős osztrák ipar ellen megvédhetnék és a melyek gazdasági terményeinknek is sok hasznot biztosítanak.

És mi történik? Teljesen ki vagyunk szolgáltatva Ausztriának, mert ez vám nélkül hozhatja be iparcikkeit hazánkba, az osztrák gyárosok, pl. a bécsi s karlsbadi cipőket, a bécsi s gráci ruhákat, kalapokat, a csehországi s prágai lakatosárakat olcsóbban adhatják még itt is, mint a mi helybeli iparosaink s kereskedőink.

Ez az iparosainkat öli meg.

A fogyasztók az által szenvednek kárt, hogy a közös osztrák-magyar kereskedelmi szerződések a német, francia, angol és egyéb országbeli áruk behozatalát osztrák érdekből nagy vámkokhoz kötik és így nemcsak mi nem tudunk, hanem ezen fejlettebb iparosországok-

nak sem szabad nálunk konkurrálni az osztrák gyárosokkal.

A gazda pedig az által van sújtva, hogy hazánkban nem keletkezhetnek kellő számú ipartelepek, melyek gazdasági termékeinket feldolgozhatnák és hogy az idegen országokkal kötött osztrák-magyar szerződéseknél az osztrák mindig a magyar gazda rovására alkuszik.

Csak néhány példát mondok.

A gypju magyar czikk. És az osztrákok minden szomszéd országgal úgy egyeztek ki a mi kormányunk beleegyezésével, hogy a gypjut az osztrák posztgyárosok érdekében mindenütt majdnem vámmentesen lehet Ausztriába és Magyarországra behozni. Ezért szállt le a gypju ára és sok gazdának a jövedelme felére.

A szarvasmarha és a gabonaféle szintén magyar czikk. És mégis úgy egyezett ki 1893-ban a kormányunk Szerbiával, hogy Szerbia 1 darab ökröt és bikát 4 forint vám mellett, 1 darab sertést 1 frt 50 kr. vám mellett hozhat be hazánkba, holott nekünk a behozatalra nincsen szükségünk, sőt az nekünk kárt okoz, mert konkurrencziát csinál. Mig mi a Németországgal kötött legkedvezményesebb szerződés szerint is 1 ökör után 15 frt 30 krt s 1 sertés után 3 frtot tartozunk vám fejében fizetni, ha Németországba visszük az árukat.

A búzával és a borral is így vagyunk. Romániának is olcsóbb vám mellett szabad a búzáját hozzánk behozni, mint nekünk más-hová vinni. A borokat pedig Olaszországból és Szerbiából 3 frt 20 kr. vám mellett lehet Magyarországra hozni, holott nekünk Németországba, e legkedvezményesebb országba is 12 arany forintnyi vámot kell fizetnünk 1 mmázsa bor után.

Persze az osztrák iparczikkek annál nagyobb védelemben részesülnek kormányunk részéről, mert a külföldi iparczikkek után 500 frtig terjedő behozatali vámot kell fizetnünk, mikor szövetről, selyemről s egyéb osztrák gyártmányokról van szó. Az osztrák behozatal pedig vámmentes.

Ezekből látható, hogy miért olcsó a buza s miért nincsen ára a többi gazdasági termékeknek. De ebből aztán az is kitűnik, hogy az ilyen osztrák gazdálkodással a kormány tette tönkre a gazdákat, nem pedig az ellenzék.

Hogy a mi viszonyainkról külön is szóljak, rátérek városunk helyzetére.

Tudvalevő, hogy a filloxera városunkban különösen sok kárt okozott és hogy nemcsak a gazdákat, hanem a kereskedőket és iparosokat is tönkre tette.

És mit tett a kormány?

Épen a legválságosabb időben emeltette a bor adóját italmérsi adó és fogyasztási adó czimén literenként több mint 6 krral és ezenfelül még külön italmérsi illetéket is szabott a kereskedőkre és korcsmárosokra.

Ezek után méltán kérdelem, ki szavazhat liberális jelöltre, ha csak teljesen koldusbotra nem akar jutni?

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Regészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva ma d. u. 3-5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

- Október 16. Biharmegyei rendkívüli közgyűlése.
 » 17. A megyei központi választmány ülése.
 » 18. A főreáliskola palotájának fölavatása.
 » 18. A nagyváradi 48-as függ. párt közgyűlése a Zöldfán d. e. 11 órakor.
 » 19. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncestély.
 » 25. A nagyváradi polgári lövészegyesület zárlövészete a Rhédey-kertben.
 » 28. Nov. 6. Képviselő-választások.
 » 28. Esküdtszéki tárgyalás Nikolits Döme aradi ügyvéd ellen.
 » 29. A Kossuth-szobor leleplezése Bihar-Diószegen.

* A király vadászata. Ő Felsége Gödöllőről minap többek társaságában Lipót bajor herceggel együtt Sz.-Királyra vadászatra ment, hol estig időztek. Künn költöttek el az ebédet is. Az eredmény igen fényes volt, miután Szent-Király egyike a legvadusabb területeknek. Ő

Felsége tegnap egész nap a legjobb kedélyhangulatban volt; megérkezése után felhozatta a kastélyba az előtte való napon lőtt remek szarvasbikát, melyben petroleum fáklyák fénye mellett hosszú ideig gyönyörködött.

* Királyné ő Eelsége a délelőtti a budai várkert legalsó részében szereti tölteni. Évek óta ezek közt a nyestetlen bokrok közt tölti legszívesebben a királyné minden szabad idejét, ha a budai várban van. A kertnek ezt a részét a személyzet nem is nevezi másként, csak vadkertnek.

* Lajos Viktor főherceg a magyar vöröskereszt-egyesület védnökhelyettese, október 15-én érkezik Budapestre. Ünnepélyes fogadtatására Csekonic Endre gróf elnök és Lintner Imre főgondnokhelyettes minden szükséges intézkedést megtettek. E szerint Lajos Viktor főherceg Klotild főhercegnasszony társaságában tekinti meg az Erzsébet-kórházat. Itt Csekonic Endre gróf elnök üdvözlöli a magas vendégeket, mire a főherceg válaszol. Ezután a bemutatások következnek, a miknek befejeztével a fenséges vendégek a kórház egész területén szemleutra indulnak. Csütörtökön este 9 és fél órakor Csekonic Endre gróf a főherceg tiszteletére kecskeméti-utcai palotájában estélyt rendez.

* A kardinalis és püspök utazása. Dr. Schleich Lőrincz kardinalis és püspök a tegnapi déli vonattal a fővárosba utazott. Ő Eminenciája részt vesz az országos vörös kereszt-egyesület közgyűlésén, mely Lajos Viktor főherceg elnökhelyettes elnökle alatt fog megtartatni.

* Az igazságügyi palota felavatása. Október 20-án tartják meg az új igazságügyi palota zárkölételteli ünnepélyét, melynek programját így állapították meg hivatalosan: 1. Ő császári és apostoli királyi Felsége délelőtt 11 órakor érkezik a palota főbejáratához. 2. Ő császári és apostoli királyi Felségét a főbejáratnál a miniszterelnökkel s a kormány jelenlevő tagjaival az igazságügyminiszter fogadja s felkéri az ünnepély megtartására. 3. Ő felségét a kormány tagjai a nagy csarnokban felállított emelvényre kísérik, hol az igazságügyminiszter a meghívottak jelenlétében rövid beszédet mond. 4. Ő Felsége mdgadja az engedélyt a zárkölémány felolvasására. 5. A magyar királyi Kuria másodelnöke fölolvassa a jelzett okmányt, 6. melyet azután Ő Felsége aláírni kegyeskedik. 7. A zárköl elhelyeztetik s ennek tartama alatt 8. Ő Felségének az építkezésnél közreműködött művészek s építési vállalkozók bemutattnak.

* A katolicizmus terjedése. Az olasz liberális lapok nem épen valami nagy lelkesedéssel konstatálják, hogy a katolicizmus »szinte meg nem érthető« módon virágzott fel e század folyamán oly országokban, hol még a század elején a kath. hívek száma nagyon csekélyke volt. A közölt kimutatás szerint Németországban 1801-ben 6 millió kath. lakott, míg 1890-ben 20,000,000; Svájcban 1801-ben 350,000, 1890-ben 1,818,470; az amerikai Egyesült-Államokban 1801-ben 610,000, 1890-ben 7,977,270; Angolországban és Skóciában 1801-ben 120,000, 1890-ben 1,989,900; Németalföldön 1801-ben 350,000, 1890-ben 1,448,852; Oroszországban (Lengyelországot kivéve) 1801-ben 20,000, 1890-ben 2,935,519 stb. A liberális lapok által közölt 13 nem kath. országokban a kath. hívek száma volt 1801-ben 9,154,500, míg 1890-ben már 48,152,275 volt.

* A drezdai osztrák-magyar követ halála. Chotek Bogiszláv gróf, a drezdai osztrák-magyar követ hirtelen meghalt Görlicben. Szív-szélhűdés érte. 1888. óta Drezdában képviselte Ausztria-Magyarországot.

* Munkácsy beteg. Az egész nyarat Baden-Badenben töltötte s rongált egészsége a fürdőzés alatt egyáltalán nem javult. Orvosai még most sem engedik, hogy dolgozzék s tartós nyugalmat ajánlanak neki. A mester most is Baden-Badenben időzik.

a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű állításkötelesek is, hogy a jövő 1897-ik évben tartandó sorozásokhoz való összeírás céljából, a folyó év november havában Nagyvárad-város katonai ügyosztálya előtt (olaszi város ház hátsó földszinti épület) szigorú büntetés terhe alatt mulhatatlanul jelentkezzenek. A papok, papjelöltek, papnövendékek, tanítók, tanítójelöltek, tanítóképezdeik növendékek, öröklött mezei gazdaságok birtokosai, a családfentartókra és az egyévi önkéntességre vonatkozó kedvezmények valamelyike iránt netalán igények érvényesítésére vonatkozó felszerelt kérvényeket az 1897. év január vagy február havában Nagyvárad-város katonai ügyosztálya, illetőleg idegeneknek az illetékes járástiszviselőhöz, legkesőbb azonban a sorozás napján a sorozóbizottsághoz nyújtják be.

Akik idegen helyen akarnak a sorozás elé állani, kérvényeket november hóban, a jelentkezés alkalmával nyújtják be s a kedvezmények iránti igényeiket is ekkor érvényesíthetik és igazolhatják. Igazolatlanul későbbben benyújtott kérvények elutasítanak.

A jelentkezések elmulasztása esetén a kötelezettség nem tudására való hivatkozás nem menti meg az illetőt a büntetéstől.

Két forintért elárverezett borju.

Gazdasszonyaink panaszkodnak, hogy drága a hus a nagyvárad-i piacon; a mészárosok pedig azon sópáncodnak, hogy a mai husárak mellett tönkre mennek, mert igen magas áron a szarvasmarhának.

Hát bizony egy-két forintért nem minden halandó jut egy élő borjuhoz, mint pl. a nagyvárad-i rendőrség egyik biztosja.

A nagyvárad-i rendőrségnél már régen szokásban van, hogy a talált vagy más uton li-tangságba jutott apróbb állatok: libát, nyulat stb. egy egymás közt, a laktanya udvarán pár hatosért elárverezik s csak a nagyobb állatokat bocsátják nyilvános árverésre. Pedig az eljárás az volna, hogy nyilvános árverésen hocsássák áruba az ilyen jószágokat, a mikor is bizonyára nem pár hatos jutna a megszabott jótékony-alapra.

Pár hónappal ezelőtt egy bornyu került a nagyvárad-i rendőrséghez, a melynek nem tudták a gazdáját előkeríteni. A helyett, hogy nyilvános árverésen értékesítették volna a gazdátlan állatot, rendeztek amolyan »szökkörű« árverést a dobus, egy rendőr és Lőrinczy Gyula biztos jelenlétében.

Az árverés »eredménye« az, hogy a borjut két forintért Lőrinczy Gyula biztos vásárolta meg. Rendes körülmények közt egy valamire való ludat sem lehet ez összegért venni s nyilvános árverésen bizonyára hasonlíthatatlanul nagyobb összegért lehetett volna értékesíteni az állatot.

Az ilyen visszaélés furcsa világot vet arra az eljárásra, a mit a rendőrség követ a talált és gazdátlan tárgyak eladása körül.

A két forint »árát« a főkapitány beteszte a városi pénztárba, a hol 17.859. iktató szám alatt Nagyvárad polgármestere is meggyőződhetik a szabályszerű (?) árverés megtörténtéről.

EGYESÜLETEK.

Az »Országos Díjnok Egylet és Nyugdíj Intézet« n.-várad-i tagjainak első értekezlete.

Vasárnap e hó 11-én d. u. 3 órakor gyűltek össze a vármegyeház — (tisztí ügyészek) termében a n.-várad-i díjnokok karából az egylet eddigi tagjai, hogy maguk között egy fiókegylet megalakíthatása és az e körüli teendők céljából egy elnököt, jegyzőt és választmányi tagot válasszanak.

Andriska Sándor korelnök ajánlatára a

már az anyaegylet által is megválasztott és ez ügyben legtöbb tevékenységet kifejtett **Szilasy György** választatott meg id. elnöknek. Jegyzővé pedig **Schüller Antal**; választmányi tagok lettek: **Till Gyula**, **Andriska Sándor**, **Perloth Lipót** és **Kiss László**.

Elnök indítványára ezután elhatározták, hogy még e hó 25-re meghívják, az összes n.-várad-i díjnokokat, hol is vezük az alapszabályokat megismertetve, felkérjük őket, hogy az egyletbe lépjenek be, annál is inkább, mert ezen igazán előnyös egyletnél, a hol betegség esetén orvost és gyógyszerert ingyen, ugy a tag és családja, azon kívül a tag 5 frt heti segélyt, elhalálása esetén 100 frt. temetkezési jutalékot és 30 évi tagság után teljes nyugdíj kap, — a nméltóságú Belügyminiszter ur a kedvezmény megadhatását (ez a szolgálati idő némi betudása) csak is ez év végéig engedélyezte.

Felvételre jelentkezhetni lehet **Szilasy György** id. elnöknel. — Biharmegye árvászkének kiadó hivatalában, — ki is a felvilágosítást megadja és alapszabályzatot adhat.

Igazságszolgáltatás.

Se pénz, se munkás. Pap Jánost, megbizta Ö r l e y Kálmán esökmői bérlő, hogy Bót községből munkásokat hozzon, át is, adott neki a felpénzelésre 75 forintot. Azonban Pap János meggondolta a dolgot és se munkásokat nem szerzett, sem a pénzt nem adta vissza. Sikkasztással lett vádolva s a váradi kir. törvényszék ki is mondta bűnösséget és hat hónapi börtönön kívül, a kár megtérítésére is elítélte.

Egy halálra vert gyermek. Mátéh Mártonné, szül. Bodzás Anna, egy gyermeket tartott magánál Kis-Létán. A gyermeket C s e r e l y e Erzsébetnek hívták s nem volt már sem atyja, sem anyja. Egyszer valami csinyt követett el, miért Mátéh Mártonné úgy megverte, hogy a kis leány pár nap múlva meghalt. Ezért állt tegnap a törvényszék előtt. Halált okozó súlyos testi sértés vétségével volt vádolva, azonban mivel teljesen bebizonyítva nem lett, hogy Cserelye Erzsébet a verés következtében halt meg, a törvényszék Mátéh Mártonnét a vád alól felmentette.

Súlyos testisértés. Czencz Pál földje, szomszédságban volt a Drimba Péterével s ez utóbbi földjéről a vizet a C z e n c z é r e bocsátotta. Czencz dühében a szomszéja udvarára ment és agyba főbe verte egy kapával a tettéért. A törvényszék tegnap tárgyalta ez ügyet és Czencz Pált súlyos testi sértés büntetésében büntetésnek mondta ki és négy hónapi fogházra ítélte.

Esküdtészi tárgyalás. Sajtó utján elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétségével vádolva állott tegnapelőtt a kolozsvári kir. törvényszék sajtóbírósa előtt Tributioniu Miklós gezsédi tanító. A »Tribuna 1894. évi 151. számában egy közlemény jelent meg az ő aláírásával, melyben Madarasy József csendőr őrmestert hivatalos hatalommal való visszaéléssel és nemzetiségi üldözéssel vádolta; a mai tárgyalás rendjén tettét beismerte és azzal védekezett, hogy elhamarkodva és hevült állapotban irt meg a közleményt, de különben is a »Tribuna szerkesztője még javított egy néhány passzuzt az általa beküldött cikkben: a vád és védbeszédek elhangoztával az esküdtészek rövid tanácskozás után 9 szavazattal 3 ellenében a vádlottat a rágalmozás vétsége alól felmentette, a becsületsértés elkövetésében bűnösnek találta. Ennek alapján a törvényszék elnöke kihirdette az ítéletet, mely szerint a bíróság a vádlottat 60 frt pénzbüntetés, behajthatatlanság esetén 6 napi fogházra — és az összes per és eljárás költségei megfizetésére ítélte. Vádlott képviselője semmiségi panaszt jelentett be.

Törvényszéki végtárgyalások. A n.-várad-i kir. törvényszék büntető-ügyi osztálya, f. hó 17-én tartja legközelebbi ülését, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Magánlak megsértésének büntetével vádolt Orás Mikula bűntügye.

Lopás büntetével vádolt Pósa Ferencz bűntügye.

B. Jánk Irinie és társa által elkövetett rablás büntetése.

Lopás büntetével vádolt Orvos Éva bűntügye.

Az ülésen K. Nagy Sándor törvényszéki bíró elnököl. Jegyző: P á n c z é l Zsigmond.

REGENY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Írta:

GÉRARDE D.

13

A megszólított lehunyta szeméit és hősies elszántsággal alávetette magát a gondolkodás fáradalmának.

— Még három leányt ismerek, a három Merinski kisasszonyt. Talán ezek azok?

— Van-e köztük kék szemű?

— Igen — nem; azt hiszem, a szemük inkább zöldes. De emlékszem, hogy világos sárga keztűt viselnek és hogy — megállj csak — többet is tudok rólok: mindegyikük 40.000 frtot kap hozományának.

— Ó nem; javítá ki őt mosolyogva Luczián, — talán azt akarod mondani, hogy a legfiatalabb közülük negyven éves.

— Lehet; de azt tudtam, hogy a negyvenes számnak valami köze van hozzájuk, fellet diadalmasan Marczin.

— Negyven éves! rebegte Kázmér ábrándosan. Pedig az a hang, mely őt álmában is fölkeresé, alig lehetett husz évesé.

Nemsokára fölzavarta méltóságából egy másik tárgy, mely általános figyelemmel folytatott beszélgetésre adott okot.

Lovakról kezdtek beszélni. A Bielinski család utolsó kocsilovai az imént megtagadták a szolgálatot és minthogy Galicziában még egy elszegényedett család a falusi jószággon sem élhet, két, sőt négy ló nélkül, eljött a zsidó közvetítő, hogy jelentést tegyen egy pár eladó lóról.

Ritkán mult egy hét, hogy ez az ember el ne jött volna Vovoszulkába: hiszen ő ahoz a néphez tartozott, mely a lengyeleknek alá van vetve és egyttal rajtuk nraikodik. Mint egy reczeháló vannak ezek az emberek az országban elterjedve, mégis szorosan összetartja őket vallásuk és ama nemzeti testületi érdekszellemnek a köteléke, amely kötelezi a zsidót, hogy a zsidón segítsen, hitsorsosának titkait törhetetlenül megóvja és őt szükség esetén elrejtse.

Mihelyt a lengyel meg akarja magát kimélni bizonyos fáradságtól, utánjárástól, elküld a zsidója után, és a zsidó mindjárt ott terem. Akár lovat akar venni, akár szakácsnét fogadni, valamit eladni vagy legrövidebb idő alatt nőszülni akar: mindig a zsidót veszi igénybe, különösen pedig akkor, ha valaki kölcsönt akar fölvenni. A zsidó tudja, tiz mérföldnyire hol van eladó ló és mennyit ér az; ő ismeri a legpon-tosabban a környék összes fiatal hölgyeinek vagyoni állapotát és mindenkor képes haladéktalanul ezer meg ezer forintot annak szerezni, aki hitelképes, akire a pénzt ékesszóló, ellenállhatatlan kitartással rátküldi.

Minden valamire való családnak van ilyen közvetítője, a gazdagabbaknak külön »faktoruk«, amint saját kocsiuk is van.

Majulik Iczig volt a Bielinski-család faktora.

Általában csak az öreg Iczignek hívták és pedig már régóta, még mielőtt a magasabb életkort elérte volna. Senki sem emlékezett arra, hdy őt valaha fiatalon látta volna. Mikor negyven éves volt, külseje után mindenki ötvenesnek tartotta és most hogy hatvan év körül volt, még mindig ötvenesnek látszott.

Kázmér, a ki őt tiz esztendő óta nem látta, azt gondolta, hogy Iczig egy tapodtat se haladt az idővel. (Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Szultán keresztény feleséget vesz.

Budapest, okt. 14. (Saj. tud. távirata.) A »Frankfurter Zeitung« konstan-tinápolyi hire szerint a szultán elhatározta,

Választási zászlók.

Választási zászlók

és jelvények

(218) 4-0

kaphatók

KISS DÁVID

különlegességi tőzsdéjében, Nagyváradon, Olasz, Fő-utca.

1 db 2 méter hosszú 95 centiméter széles 2 frt.
 1 „ 3 „ „ 120-125 cmtr „ 3 frt.
 1000 drb egyes toll levéllel, nyomással 9 forint.
 1000 „ hármás „ „ 14 forint.
 Nagyobb megrendelések 12 óra alatt teljesítetnek. — Egyes darabok negyedóra alatt.

Választási zászlók!!

és jelvények

felirással, teljesen felszerelve következő árban kaphatók:

2 méter hosszú, 95 cmtr. széles 2.—
 2 „ „ 120 „ „ 2.50
 3 „ „ 120 „ „ 3.50.

1000 drb toll, zöld levél, felirattal 9 frt.

Minőség tekintetében a legjobbat adtuk, szöveteink szintartósak, ez eddig használt kelméket minden tekintetben felülmúlják.

Kunz József és Társa

217 6-10

ezég

NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek.

Uj ruhafestő- és vegytisztító intézet

Nagyvárad, Fő-utca, Orsolya-zárdával szemben.

Van szerencsénk ajánlani a modern technika legújabb vívmányai szerint gőzerőre újonnan berendezett gyárunkat

festésre és vegyi tisztításra.

Uteuai és bálai toilettek, uri-, női és gyermek ruhák, papi és tisztí egyenruhák stb., hímzések és kézimunkák, csipkék, szövet és csipke függönyök, kendők, butorszövetek és selymek tisztítanak és festetnek

a legmérsékeltebb áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

NYÁRY JÓZSEF és FIAI

ruhafestő és vegytisztító gyárosok.

(202) 3-6

Tessék árjegyzéket kérni.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított áruk.

Főmagasságu Dr. Schlauch Lőrincz

bibornok ur Ő Eminenciájának szállítója.

SZILÁDKY és TÁRSA

NAGYVÁRADON, BÉMER-TÉR, POYNAR-FÉLE HÁZ.

FÉRFI RUHÁK.

Midőn a gazdag választéku angol és francia kelmékkel berendezett raktárunkat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legújabb eredeti divatczikkei

nagy választékban nálunk kaphatók s — tekintettel a divat haladására — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk.

Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és mintákkal szolgálunk.

(214) 3-20

Jutányos, határozott áruk.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított áruk.